

Ciekawostki z historii Zawidowa: Góra Zamkowa - miejsce pełne tajemnic

Napisano dnia: 2019-03-07 12:10:06

Góra Zamkowa to jedno z najbardziej tajemniczych miejsc w Zawidowie. Wiemy o niej stosunkowo niewiele, głównie z niemieckich dokumentów źródłowych. Na pewno na jej szczycie znajdowało się grodzisko, którego pojedyncze elementy są można zobaczyć pośród leśnej głuszy...

Jeśli mowa o Górze Zamkowej to trudno nie wspomnieć o Kociej Górze, oba te miejsca tworzą uroczy zespół parkowo-leśny. Kompleks znajduje się w południowo-wschodniej części miasta przy Kocim Potoku i granicy państwa. W XIX wieku Górę Zamkową intensywnie eksploatowano pozyskując cenne kruszywo. Dziś po nieczynnym kamieniołomie granodiorytów pozostała 15-metrowa skalna ściana. Mówić o Górze Zamkowej to jakby snuć opowieść o początkach Zawidowa. Ta Góra bowiem dała początek miastu. Na jej szczycie prawdopodobnie w X-XI wzniesiono gród obronny, któremu nadano nazwę Syden. Tak bynajmniej wynika z dokumentów biskupów miśnieńskich, którzy w XII wieku władali nie tylko zawidowskim grodem, ale i wielkimi połaciami ziemi, sięgającymi aż po Kwisę. W 1922 roku na Górze Zamkowej przeprowadzono prace wykopaliskowe. Odkryto fundamenty i mury obronne zamku, zbudowanego wg starego niemieckiego stylu. Od strony północnej znajdował się głęboki wykop z mostem zwodzonym odgradzający zamek od Starego Zawidowa. W tej okolicy znaleziono także duże klucze żelazne. Wykopaliska potwierdziły także, że dawny zamek, pochodzenia niemieckiego, istniał już około X lub XI wieku. Zniszczył go jednak najazd Husytów w 1427 roku. Trzeba zaznaczyć, że prace wykopaliskowe z 1922 roku nie były prowadzone kompleksowo i na pewno dokładniejsze badania archeologów doprowadziłyby także do odkrycia pozostałości wcześniejszej kultury słowiańskiej.

Prace wykopaliskowe na Górze Zamkowej prowadził także w XVIII wieku historyk, Jakob Kloss, który odkrył mur fundamentowy i zardzewiały klucz słowiański. W latach 20. XX w. wykopaliska archeologiczne prowadził dyrektor muzeum zgorzeleckiego Ludwik Feyerabend, który odkrył tutaj pozostałości konstrukcji drewnianych i murowanych fundamentów założenia obronnego. Badania wykopaliskowe były również prowadzone na przełomie lat 60. i 70. ubiegłego stulecia. Na terenie grodziska znaleziono głównie fragmenty wczesnośredniowiecznej ceramiki oraz klucz żelazny.

Aptekarz i kawiarnia

W 1912 r. Rudolf Thielmann, aptekarz zawidowski i miłośnik przyrody, który nie mógł spokojnie patrzeć jak miejscowa Góra Zamkowa jest niszczona w wyniku eksploatacji kruszywa, kupił teren od hrabiów von Einsiedel i podarował go miastu. W szybkim czasie powstał tam ośrodek wypoczynkowy, który był prawdziwą chlubą miasta i centrum letniego wypoczynku.

W latach trzydziestych XX wieku przy Górze Zamkowej zlokalizowana była kawiarnia, w której mieszkańcy spotykali się przy słodkich wypiekach. Klimat tego miejsca podkreślały wartki nurt strumienia, zapach leśnej żywicy, błękitna woda w stawach i gwar zadowolonych gości.

W kompleksie parkowym znajdowało się wiele malowniczych ścieżek, którym towarzyszyły gęste, zalesione otoczenie i szum miejscowego potoku. U szczytu góry istniał punkt widokowy na miasto i pobliskie Habartice.

Grodzisko, świadek niejednej epoki

Jak już wspomnieliśmy, na szczycie Góry Zamkowej znajduje się grodzisko o kształcie wydłużonego owalu 110 x 40 m. Na powierzchni tego wzniesienia zachowały się dwa stożkowate nasypy o płasko ściętych powierzchniach. Średnica powierzchni nasypu południowego wynosi około 15 m, zaś północnego - 20 m. U podstawy nasypu północnego zachował się ślad fosi o szerokości 5 m. Aby móc zobaczyć zachowane elementy grodziska najlepiej udać się tam w bezśnieżną zimę, kiedy ani pokrywa śniegu, ani roślinność nie zasłaniają jego śladów.

Pomnik Jakuba Bohme

9 czerwca 1889 roku na Górze Zamkowej uczczono pamięć Jakuba Bohme. Na cześć najsłynniejszego filozofa Górnych Łużyc odsłonięto pomnik. Fundatorem obelisku było stowarzyszenie wielkiego Czecha (Jakub Bohmevereine). Pomnik zniszczono tuż po wojnie, pozostała jedynie klinkierowa podstawa.

Źródło: UM Zawidów